

חטיבה אקוטית משותפת ילדים לשנת 2022

יחידת לימוד משותפת בתוכנית להשתלמות מוכרת בטיפול בפג, יילוד וילד במצב אקוטי וקריטי מיועדת למשתלמים¹ בתחומי טיפול נמרץ ילדים וטיפול נמרץ פגים ויילודים.

תכנית הלימודים

שם הקורס	שעות לימוד	יחידות לימוד*
מעמד משפטי חוקי של האחות כמטפל	14	1
פיזיולוגיה, פתופיזיולוגיה ועקרונות הטיפול בהפרעות חריפות במערכת העצבים	20	1.5
פיזיולוגיה, פתופיזיולוגיה ועקרונות הטיפול בהפרעות חריפות במערכת הנשימה	24	1.5
פיזיולוגיה, פתופיזיולוגיה ועקרונות הטיפול בהפרעות חריפות במערכת הקרדיווסקולרית	34	2.5
פיזיולוגיה, פתופיזיולוגיה ועקרונות הטיפול במצבים נפרולוגיים חריפים	12	1
פיזיולוגיה, פתופיזיולוגיה ועקרונות הטיפול בהפרעות חריפות במערכת העיכול	16	1
פיזיולוגיה, פתופיזיולוגיה ועקרונות הטיפול בהפרעות חריפות במערכת האנדוקרינית	8	0.5
פיזיולוגיה, פתופיזיולוגיה ועקרונות הטיפול בהפרעות חריפות במערכת החיסון והמטולוגיה	18	1
מבוא לרדיולוגיה	8	1
מניעת זיהומים במטופלים במצב אקוטי	6	0.5
סה"כ כללי	160	

*יחידת לימוד שווה 14 שעות.

¹ עמידה בכלל דרישות ומטלות הקורס במהלך חטיבה משותפת מהווה תנאי קדם למעבר והתחלת מודולה ייחודית

1. מעמד משפטי וחוקי של האחות/ות כמטפל (14 שעות)

תיאור הקורס:

בקורס זה יילמדו ההיבטים המשפטיים בהכשרת המטפל המקצועי.

תכני הקורס:

- הגדרת מעמדה המשפטי של האחות וההיבטים החוקיים המשפיעים על עבודת האחות
- תוך דגש לתחום הילדים. היבטים של סמכות, אחריות ומתן דין בעבודת האחות.
- נושאים העוסקים בחוקים, פסקי דין ואספקטים משפטיים הקשורים לטיפול בילדים, לרבות סוגיית ההסכמה מדעת, חוק הכשרות המשפטית והאפוסטרופסות, מסירת מידע להורים וחוק לטיפול בחולי נפש
- התעללות והזנחה בילדים – היבט חוקי
- היבטים בסדר הדין הפלילי - חוק העונשין
- חוק זכויות החולה
- המסגרת החוקית המעגנת את העיסוק בסייעוד: פקודת הרופאים, תקנות בריאות העם וחוק המרשם הפלילי, תיקון לפקודת הרוקחים בנושא רישום מרשמים, מומחיות בסייעוד חוזרים ונהלים הרלוונטיים לתחום הטיפול בילדים, ילודים ופגים במצב קריטי ואקוטי ומיצוי פוטנציאל מקצועי (פעולות סיעוד ופעולות חריגות)
- היבטים בניהול סיכונים ותחקור אירועים חריגים
- חוק החולה הנוטה למות
- **דין בדילמות אתיות ומשפטיות לרבות אתיקה ביחסי מטפל מטופל - בניית אמון ואי חריגה מגבולות הטיפול המקצועיים במפגש הטיפולי.**

2. פיזיולוגיה, פתופיזיולוגיה ועקרונות הטיפול בהפרעות חריפות במערכת העצבים (20 שעות)

תיאור הקורס:

במסגרת הקורס יילמדו אנטומיה, פיזיולוגיה ופתופיזיולוגיה של מערכת העצבים, כגון: אומדן נוירולוגי מותאם לגיל, עקרונות קרניו-דינאמיקה ואספקת הדם למערכת העצבים המרכזית, מומים מולדים, מניעה וטיפול בכאב. כמו כן, יילמד נושא המוות המוחי.

תכני הקורס:

- אומדן נוירולוגי ואומדן הכרה (בהתאם לגיל)
- תפקודי גזע המוח ועצבים קרניאליים
- בדיקת רפלקסים בהתאם לגיל
- קרניו-דינאמיקה, כגון: Intracranial pressure (ICP)/Cerebral Perfusion Pressure (CPP) ואספקת דם למוח, אמצעי ניטור ICP/CPP
- מומים מולדים במערכת העצבים, כגון: Arnold-Chiari malformation, Dandy Walker,

Verklan, Walden 2014, (ראה/ ביבליוגרפיה Neural tube disorders, Hydrocephalus (Chap. 34

- פתופיזיולוגיה של כאב ואומדן בהתאם לגיל, עקרונות המניעה והטיפול בכאב

3. פיזיולוגיה, פתופיזיולוגיה ועקרונות הטיפול בהפרעות חריפות במערכת הנשימה (24 שעות)

תיאור הקורס:

במסגר הקורס יילמדו אנטומיה, פיזיולוגיה ופתופיזיולוגיה של מערכת הנשימה, אומדן מערכת הנשימה, אמצעי ניטור ואבחון המטופל, מאזן חומצי-בסיסי.

תכני הקורס:

- אנטומיה, פיזיולוגיה ופתופיזיולוגיה של מערכת הנשימה בילדים, כולל V/Q mismatch, Oxygen content/ delivery,
- אי ספיקה נשימתית לסוגיה (Hypoxemia, Hypercarbia) אמצעי הניטור: סטורציה, שיטות ניטור CO2
- אומדן מערכת הנשימה בהתאם לגיל
- מאזן חומצי-בסיסי, פיענוח גזים בדם
- Sudden Infant Death Syndrome (SIDS)/Acute Life Treating Event (ALTE) (ראה/ ביבליוגרפיה, Hockenberry, Wilson, & Rodgers, 2019)
- מומים מולדים במערכת הנשימה
- טיפול בילד עם פיום קנה (Tracheostomy)
- בדיקות אבחון במערכת הנשימה, כגון: ברונוסקופיה, דיקור וניקוז פלאורלי (כולל טיפול בנקז חזה)

4. פיזיולוגיה, פתופיזיולוגיה ועקרונות הטיפול בהפרעות חריפות במערכת הקרדיווסקולרית (34 שעות)

תיאור הקורס:

במסגרת הקורס יילמדו אנטומיה, פיזיולוגיה ופתופיזיולוגיה של המערכת הקרדיווסקולרית, אומדן קרדיווסקולארי, אמצעי ניטור המודינאמי, פיענוח אקג והפרעות קצב לב ופעולות הסיעוד הרלוונטיות לתחום.

תכני הקורס:

- התפתחות אמבריונאלית של מערכת קרדיווסקולרית, מחזור הדם העוברי, שינויים בלידה
- אומדן קרדיווסקולארי בילד ויילוד
- פיזיולוגיה ופתופיזיולוגיה של המערכת הקרדיווסקולרית בילדים וילודים: cardiac

output, cardiac cycle ומנגנון וויסות כלי הדם

- שינויים ביוכימיים ומטבוליים והשפעתם על הלב. כגון: הפרעות במאזן אלקטרוליטים ומאזן חומצי-בסיסי)
- אמצעי ניטור המודינמי, כגון: Arterial line (AL), Central vein Pressure (CVP), Pulmonary Artery Pressure (PAP), Left Atrial Pressure (LAP), Pulse Contour Cardiac Output (PICCO), לרבות פעולות סיעוד הרלוונטיות
- אי ספיקת לב, קרדיומיופאטיות
- עקרונות הטיפול התרופתי במערכת קרדיווסקולארית, כגון טיפולים אינוטרופיים, כרונוטרופיים, ואזואקטיביים
- אלקטרופיזיולוגיה של מערכת ההולכה של הלב, פיענוח אק"ג, שינויים איסכמיים של שריר הלב, הפרעות קצב הלב והטיפול בה, כגון:
 - ✓ טכיקדיה
 - ✓ ברדיקדיה
 - ✓ הפרעות קצב ממקור חדרי
 - ✓ הפרעות קצב ממקור פרודזורי
 - ✓ הפרעות קצב הנגרמות מאי איזון אלקטרוליטים
 - ✓ עקרונות הטיפול בקוצב

5. פיזיולוגיה, פתופיזיולוגיה ועקרונות הטיפול במצבים נפרולוגים (12 שעות)

תיאור הקורס:

במסגרת הקורס יילמדו אנטומיה, פיזיולוגיה ופתופיזיולוגיה של מערכת השתן והכליות, מומים מולדים, אומדן מערכת השתן, אי ספיקת כליות, טיפולים כלייתיים חילופיים.

תכני הקורס:

- אומדן מערכת השתן והכליות לרבות בדיקות מעבדה
- מומים מולדים במערכת השתן והכליות (ראה/ ביבליוגרפיה, Verklan, Walden 2014, Chap. 33)
- אי ספיקת כליות לסוגיה: חריפה וכרונית
 - ✓ טיפולים כלייתיים חלופיים בילדים וילודים, כגון: המודיאליזה, המופילטרציה, דיאליזה פריטונאלית

6. פיזיולוגיה, פתופיזיולוגיה ועקרונות הטיפול בהפרעות חריפות במערכת העיכול (16 שעות)

במסגרת קורס זה יילמדו אנטומיה, פיזיולוגיה ופתופיזיולוגיה של מערכת העיכול, כולל הפרעות חריפות מולדות ונרכשות. שיטות הזנה אנטרליות, טיפול בסטומה.

תכני הקורס:

- אומדן מערכת העיכול
- מומים מולדים (ראה' ביבליוגרפיה 29, Chap. 29, Walden 2014, Verklan)
- הפרעות חסימתיות נרכשות
- אי ספיקת מעי
- שיטות הזנה אנטרלית, כגון: זונדה גסטריט ודואדנאלית, Percutaneous Jejunostomy, Gastrostomy (PEG)
- טיפול בסטומה לרבות מתן הדרכה למשפחה

7. פיזיולוגיה, פתופיזיולוגיה ועקרונות הטיפול בהפרעות חריפות במערכת האנדוקרית (8 שעות)

תיאור הקורס:

במסגרת קורס זה ילמדו ילמדו אנטומיה, פיזיולוגיה ופתופיזיולוגיה של מערכות אנדוקרינית בילדים, ילודים ופגים הדורשות מעקב וטיפול אינטנסיבי.

תכני הקורס:

- הפרעות בבלוטת התריס
- הפרעות בבלוטת האדרנל
- הפרעות במשק הגלוקוז (למעט Diabetic Ketoacidosis - DKA)
- הפרעות בבלוטת ההיפופיזה כולל Disorders of Sexual Development (DSD)

8. פיזיולוגיה, פתופיזיולוגיה ועקרונות הטיפול בהפרעות חריפות במערכת חיסון והמטולוגיה (18 שעות)

תיאור הקורס:

במסגרת קורס זה ילמדו אנטומיה, פיזיולוגיה ופתופיזיולוגיה של המערכת ההמטולוגית וחיסונית ואומדנים רלוונטיים כולל טפול בהפרעות במצבים חריפים.

תכני הקורס:

- חיסונים בילדים
- מצבי חסר חיסוני ראשוני ומשני
- אומדן, אבחון וטיפול בהפרעות חריפות במערכת ההמטולוגית כגון:
 - ✓ אנמיה, פוליציטמיה, תרומבוציטופניה, הפרעות בשורה הלבנה
 - ✓ הפרעות במערכת הקרישה כולל Disseminated Intravascular Coagulation (DIC)
- מצבי צהבת לסוגיה בילוד, בפג ובילדים (טיפול באור, עירוי חילופין)
- מתן דם ומוצריו, נוהל מתן דם כולל, רבות פעולת סיעוד הרלוונטיות לתחום

9. מבוא לרדיולוגיה (8 שעות)

תיאור הקורס:

במסגרת הקורס יילמדו שיטות הדימות העיקריות, המשמשות כאמצעי להשלמת אומדן מצבו של הילד החולה האקוטי והטיפול בו, לרבות פעולות סיעוד הרלוונטיות. כולל תרגול

תכני הקורס:

- צילומי רנטגן
- Ultrasound (US)
- Computed Tomography (CT)
- Magnetic Resonance Imaging (MRI)

10. מניעת זיהומים בחולים במצב אקוטי (6 שעות)

תיאור הקורס:

במסגרת הקורס יילמדו שיטות מניעת זיהומים כאתגר במערך אשפוז של הפג, היילוד והילד במצב האקוטי במטרה למנוע תחלואה ותמותה.

תכני הקורס:

- מאפייני היחידה לטיפול נמרץ בזיקה לנושא הזיהומים
- זיהומים נרכשים הקשורים לצנרת חודרנית, גורמים, פתופיזיולוגיה והכרת העקרונות למניעתן, כגון: דלקת ריאות נרכשת (VAP), דלקת נרכשת בדרכי השתן (Catheter Associated Urinary Tract Infection CAUTI), אלח דם הקשור בצנתר מרכזי (Central Line Associated Blood Stream Infection CLABSI), זיהום באתר הניתוחי (Surgical Site Infection SSI)
- טיפול אנטיביוטי מושכל למניעת זיהומים מחד, והתפתחות חיידקים עמידים לסוגיהם מנגד תוך הכרת מנגנוני העמידות של החיידקים
- דרכים ואמצעים למניעת זיהומים בכלל (כגון: היגיינת ידיים, אמצעי זהירות שגרתיים ומיוחדים) בכלל, וביחידות לטיפול נמרץ בפרט ועקרונות לבטיחות העובד והמטופל

ביבליוגרפיה :

1. Hazinski, M., (2013). *Nursing Care of the Critically Ill Child* (3th.ed.). St. Louis, MI: Mosby.
2. Verklan, T.M., Walden M. (2014). *Core Curriculum for Neonatal Intensive Care Nursing* (5th Edition). Elsevier, 589 - 620, 734 -748, 729 -732,
3. חוזר מנהל הסיעוד מס' 187/2021 – ריכוז הפעולות שנוספו מעת לעת לליבת העיסוק המקצועי.
4. חוזר מינהל הרפואה 51/01 – הנחיות למתן דם ומוצריו.
5. חוק הכשרות המשפטית והאפוסטרופסות – 1962 , ס' 14,15,18,22,33,38.
6. חוזר מנהל הרפואה מס' 20/06 – עדכון ההמלצות להפחתת הסיכון למוות בעריסה.
7. חוזר מנהל הרפואה מס' 17/06 – חובת ההודעה על נפגעי אלימות במשפחה, ניצול מיני והזנחה של קטינים וחסרי ישע.
8. חוזר המנהל הכללי מס' 6/2021-טיפול בתלונות בעקבות פגיעה או הטרדה מינית במהלך טיפול רפואי. <https://www.gov.il/he/Departments/policies/mk06-2021>
9. חוזר מנכ"ל מס' 28/09 – מיסוד הקשר בין הורים לבין מערכת הבריאות ביחס לילדיהם.
10. חוזר מנכ"ל מס' 07/08 – הנחיות ליישום חוק החולה הנוטה למות.
11. חוזר מנהל הרפואה מס' 12\2011 , הנחיות למניעה של אלח דם הקשור בצנתר מרכזי בכלי דם.
12. חוזר מנהל הרפואה מס' 12/2016 – הזנה תוך וורידית.